

Vyrozumění o ukončení šetření veřejného ochránce práv

ve věci povolení „stavební úpravy pro instalace mříže na lodžii bytu č. 2 v přízemí bytového domu č. p. X“

A – Postup šetření

K podnětu Ing. L. H., kterým si stěžovala na postup Úřadu městské části Praha 6, odbor výstavby (dále jen „stavební úřad“), jsem vedl šetření ve věci postupu správních úřadů v řízení o povolení „stavební úpravy pro instalace mříže na lodžii bytu č. 2 v přízemí bytového domu č. p. X“.

Ve věci jsem vedl šetření, v jehož rámci jsem komunikoval s Úřadem městské části Praha 6 (dále jen „ÚMČ Praha 6“) a Magistrátem hlavního města Prahy (dále jen „magistrát“) a svá zjištění jsem shrnul ve zprávě o šetření ze dne 19. 1. 2009. Připomínám, že v době vydání zprávy o šetření bylo v dané věci vedeno magistrátem odvolací řízení, neboť stavební úřad rozhodnutím ze dne 22. 12. 2008 žádost stěžovatelky o povolení mříží zamítl, a stěžovatelka se do tohoto rozhodnutí odvolala.

Ve zprávě o šetření jsem mimo jiné poukázal na to, že paní H. měla mříže na své lodžii umístěné 15 let. Předmětné mříže umístil na lodžii její manžel bez ohlášení či povolení stavebního úřadu, avšak po celou tuto dobu žádný z orgánů státní správy neprojevil nejmenší zájem o to, zda tyto mříže na uvedeném domě devalvují architektonickou tvář Prahy 6 či narušují jiné hodnoty stávající zástavby. Když paní H. po smrti svého manžela, a zejména pod nátlakem své sousedky, mříže demontovala, a chtěla tak uvést zamřížování své lodžie do souladu se stavebním zákonem, dostalo se jí od stavebního úřadu třikrát po sobě sdělení, že mříže povoleny nebudou. Nic na tom nezměnil ani magistrát, jenž třikrát po sobě rozhodnutí stavebního úřadu s podrobnou kritikou zrušil. Popsaný stav věci jsem proto zhodnotil tak, že nemůže být v souladu se stavebním zákonem, zásadami správního řádu ani principy dobré správy.

Vedle toho jsem konstatoval, že pokud stavební úřad třikrát po sobě chybně zamítl žádost stěžovatelky s nedostatečným odůvodněním, nelze než vytknout také nadřízenému orgánu (v tomto případě tedy magistrátu) pochybení spočívající v nedostatečné metodické a konzultační činnosti svého podřízeného stavebního úřadu.

Závěrem jsem zdůraznil, že veřejný ochránce práv nemůže ovlivňovat úvahu stavebního úřadu ve věci narušení architektonického vzhledu zástavby, která je věcí volného správního uvážení stavebního úřadu. Má kritika tedy směřovala pouze a výlučně proti takovému postupu, kdy správní úřad nechá stavebníka opatřovat

podklady pro rozhodnutí, které je negativní a ještě opakovaně vadné, takže musí být nadřízeným úřadem zrušeno. Takový postup narušuje důvěru občanů ve správnost rozhodování správních úřadů, a v konečném důsledku tak nemůže odpovídat principům dobré správy.

B – Doplnující skutková zjištění

V souladu s ustanovením § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, jsem požádal starostu Městské části Praha 6 a ředitele magistrátu, aby se ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení zprávy o šetření k jejímu obsahu vyjádřili.

Dne 11. 2. 2009 bylo do Kanceláře veřejného ochránce práv doručeno vyjádření Ing. M. T., ředitele Magistrátu hlavního města Prahy, v jehož úvodu konstatuje, že je s případem důkladně obeznámen a nesdílí názor, že by z jednoho konkrétního případu bylo možné usuzovat na nedostatečnou metodickou a konzultační činnost odboru stavebního magistrátu, popřípadě, že by jednotlivá konkrétní pochybení stavebního úřadu byla důvodem pro provedení kontroly nad rámec plánovaných kontrol. Ředitel magistrátu zjistil, že dne 17. 10. 2008 došlo na poradě vedoucích stavebních úřadů hl. m. Prahy k osobní konzultaci v této věci mezi ředitelkou stavebního odboru magistrátu a vedoucím stavebního úřadu.

Ředitel magistrátu dále konstatoval, že ve věci nového rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 22. 12. 2008 magistrát dosud nerozhodoval, přičemž posouzení požadavků vyplývajících z vyhlášky OTPP, tedy posouzení, zda navrhovaná stavební úprava je v souladu s požadavky architektonickými a urbanistickými, posuzuje stavební úřad, jenž musí své rozhodnutí řádně zdůvodnit. Odvolací úřad pak zkoumá, zda výrok rozhodnutí má oporu v jeho odůvodnění. K tomu magistrát poznamenal, že i přes kladné stanovisko orgánu státní památkové péče může stavební úřad návrh zamítnout, a stavební úpravu nepovolit. Ředitel magistrátu je toho názoru, že pokud se stavební úřad neřídil právním názorem odvolacího orgánu, není to důvodem pro závěr, že stavební odbor magistrátu neposkytuje dostatečnou metodickou pomoc stavebnímu úřadu. Závěrem ředitel magistrátu poukázal na to, že v daném případě lze uvažovat o jiném způsobu zabezpečení bytu stěžovatelky, než jsou mříže. Stěžovatelka o jiném způsobu zabezpečení však uvažovat nehodlá.

Dne 2. 3. 2009 mi bylo doručeno vyjádření Bc. L. P., tajemnice ÚMČ Praha 6, ke zprávě o šetření, v jehož úvodu uvedla, že se zjištěními a závěry veřejného ochránce práv v dané věci přes drobné výhrady souhlasí. Tajemnice poukázala na to, že se městská část snaží o zlepšení vzhledu sídlištní zástavby, proto zásadně nesouhlasí s nekoncepčními, byť z určitého pohledu pochopitelnými úpravami vzhledu budov. Proto městská část vítá postoj odboru výstavby, jenž bez výjimky nepovoluje instalaci kovových mříží různého typu a kvality provedení na fasádách bytové zástavby. Současně však tajemnice uvedla, že je pravdou, že stavební úřad nevyužívá plně svého postavení a svých pravomocí a nepostupuje z moci úřední tam, kde by na základě jím prováděných šetření zjistil existenci nepovoleně nainstalovaných mříží na oknech a lodžích bytových domů. V této souvislosti tajemnice uvedla, že bude muset vést stavební úřad k postupnému prověření všech takovýchto zásahů do vzhledu nemovitostí, a v případě zjištění nepovolených staveb tyto projednat v režimu řízení o odstranění stavby.

Úplný souhlas vyjádřila tajemnice s mým názorem, že v daném konkrétním případě, kdy se záležitost vleče již několik let, nepřispívá tato věc k upevnování důvěry občanů státu v jeho úřady. Tajemnice se plně staví za myšlenku, aby v těchto případech docházelo ke vzájemným konzultacím prvoinstančního a jemu nadřízeného úřadu, tak, aby bylo za dodržení všech zákonných předpisů nalezeno rozumné řešení a občan nebyl ponecháván v nejistotě. V tomto směru je podle tajemnice potřebná metodická pomoc nadřízeného úřadu. Tajemnice je toho názoru, že odbor výstavby setrváváním na svém stanovisku neporušuje, co se obsahové stránky případu týče, právní předpisy, a jeho rozhodnutí korespondují se záměry a cíly městské části. Vytýkaná pochybení byla formálního charakteru a byla s příslušnými pracovníky projednána tak, aby se v budoucnu neopakovala.

Tajemnice dále vyjádřila nesouhlas s připomínkou stěžovatelky ohledně arogantního postupu stavebního úřadu v její záležitosti, přičemž odmítla argument, že by stěžovatelku stavební úřad opakovaně vyzýval k doplnění dokumentace navržené stavby, s tím, že ji vyzval k doplnění podané žádosti dne 22. 11. 2006, tedy pouze jedenkrát, a nikoliv opakovaně.

Závěrem tajemnice uvedla, že Ing. H. může pro naplnění svého záměru zabezpečit jí užívanou bytovou jednotku využít řadu jiných technologií, například zasklení lodžie, instalaci vnitřních mříží. K takovýmto úpravám nemá stavební úřad výhrady a vyslovuje s nimi souhlas. Tajemnice uvedla, že učiní vše pro to, aby byla celá záležitost v co nekratší době uzavřena, a bude iniciovat prověření takovýchto staveb, a to nejen na sídlišti Červený vrch.

Dne 9. 6. 2009 mi bylo doručeno na vědomí rozhodnutí magistrátu ze dne 20. 5. 2009, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 22. 12. 2008, kterým byla zamítnuta její žádost o povolení stavebních úprav, spočívajících v osazení mříží na lodžii bytu č. 2 v přízemí bytového domu č. p. X v k.ú. Y, v ulici Z. V odůvodnění svého rozhodnutí magistrát mimo jiné uvedl, že odůvodnění stavebního úřadu k požadavkům, které vyplývají z citovaného článku vyhlášky OTPP, považuje za dostatečně konkrétní. Z odůvodnění podle zjištění magistrátu vyplývá, v čem navrhovaná stavební úprava nerespektuje charakter a strukturu zástavby v daném místě. Na druhou stranu magistrát odmítl důvody stěžovatelky uvedené v odvolání, protože kladné stanovisko odboru památkové péče není jediným kritériem při posouzení stavební úpravy, a obecný odkaz na existenci mříží na lodžích přízemních bytů v okolních domech, u nichž není prokázáno povolení stavebním úřadem, není přesvědčivým argumentem pro nesprávný postup stavebního úřadu.

C – Závěrečné hodnocení

S přihlédnutím k rozhodnutí magistrátu ze dne 20. 5. 2009 konstatuji, že jeho vydáním důvod mého dalšího šetření odpadl, neboť má kritika postupu správních úřadů směřovala především proti tomu, že neustálým rušením rozhodnutí prvostupňového stavebního úřadu bylo stěžovatelce v podstatě odpíráno právo na soudní ochranu. Za dané situace jsem proto poučil Ing. H. o tom, že proti rozhodnutí

magistrátu může podat správní žalobu k Městskému soudu v Praze, případně podnět na přezkum k Ministerstvu pro místní rozvoj.

Vzhledem k výsledku řízení ve věci žádosti stěžovatelky o povolení osazení mříží, která byla pravomocně zamítnuta, předpokládám, že stavební úřad bude činit kroky k tomu, aby stejný přístup k osazování mříží uplatnil bez rozdílu ke všem vlastníkům bytů na území městské části. V opačném případě by se Ing. H. totiž mohla oprávněně domnívat, že přístup stavebního úřadu ke všem stavebníkům v dané věci není stejný, což bych nemohl z hlediska principů dobré správy akceptovat.

Celý tento případ vnímám do jisté míry jako absurdní příběh, v němž si stěžovatelka, ve snaze napravit dříve nezákonný stav spočívající v nepovoleném osazení mříží (které 15 let žádnému úřadu nevadily), téměř čtyři roky koresponduje s úřady, přičemž za tuto dobu jen poštovné překročilo peněžní sumu, kterou by stálo samotné osazení předmětných mříží. Výsledkem tohoto úředního procesu je přitom stav, kdy ten, kdo chtěl mít mříže schválené úřadem, povolení ani mříže nemá, naproti tomu ostatní sousedé, kteří se spolehli na to, že se o jejich nepovolené mříže úřad sám od sebe zajímat nebude, svůj majetek ochráněn mají i nadále.

Jsem přesvědčen o tom, že takový výsledek několikaletého projednávání tohoto případu nemůže být ze strany správních úřadů bez dalšího akceptován, má-li být zachována důvěra v nestranné rozhodování orgánů státní správy a rovnost všech občanů před zákonem. Očekávám proto, že stavební úřad bude konat v intencích odpovědi tajemnice ÚMČ Prahy 6 a prověří legálnost mříží také v domech, které s objektem, kde bydlí stěžovatelka, sousedí. Za tím účelem jsem také požádal starostu Městské části Praha 6 o součinnost.

Své šetření dle ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, končím. Vyrozumění o ukončení šetření zasílám na vědomí starostovi Městské části Praha 6, řediteli Magistrátu hlavního města Prahy a také Ing. L. H., stěžovateli.

JUDr. Otakar M o t e j l
veřejný ochránce práv